

Descobriments geogràfics

Conceptes

- Descobriment, exploració, conquesta, organització, explotació

- Altres:

Extermini, “intercanvi cultural”, cristianització, evangelització, croada, “barreja de sangs” (mestissatge), reconquesta, aculturació, territoris buïts,...

Causes (diverses, múltiples)

- **Estructurals:**

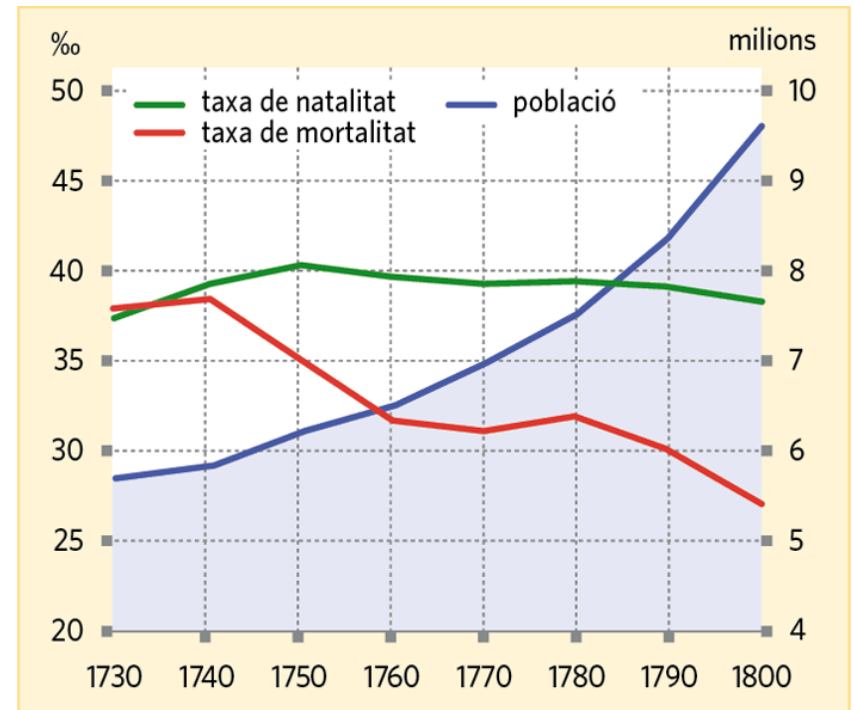
Econòmiques

Socials

Polítiques

Culturals

- **Immediates**

Causes (diverses, múltiples)

Estructurals

- Econòmiques: necessitats econòmiques d'una Europa en expansió (augment població...)
- Acumulació del capital procedent del comerç i la facilitat d'intercanvi per instruments monetaris (banca, lletres...) i necessitat de metalls preciosos (Or del Sudan)
- Creixent activitat artesana, necessitat de buscar matèries primeres.
- Demanda d'espècies d'Orient importants per a la conservació d'aliments a l'hivern i elaborar medicines
- Esperit d'empresa: desig de contacte directe amb les Índies orientals sense passar per les rutes caravaneres (arribar l'or del Sudan...)

Causes...

- Socials

Desenvolupament de la burgesia que vol augmentar les seves riqueses

- Polítics: Aparició de l'Estat modern.

Les monarquies autoritàries de l'època podrien obtenir elevats ingressos derivats del tràfic comercial i de l'explotació econòmica dels territoris conquerits, augmentar el seu territori i consolidar el seu domini sobre la resta de regnes

Causes...

- **Culturals**

- Afany explorador de la mentalitat renaixentista (estimulada pel llibre de Marco Polo) i d'enriquiment personal
- Esperit de Croada (contra l'infidel, evangelització) que encara perdurava.
- Avenços científics i tècnics:
 - ✓ Desenvolupament estudis a partir de la Geografia de Ptolomeu (segle II) i publicació de l'Imago Mundi de Pierre d'Ailly (amb cites antigues i deduïa que el món era rodó)El desenvolupament de la cartografia: portolans, cartes marítimes que descrivien les costes i els ports.
 - ✓ La brúixola (coneguda des del s. XIII)
 - ✓ L'astrolabi, permetia calcular la posició a partir de les estrelles.
 - ✓ El timó, permetia guiar millor les embarcacions
 - ✓ La caravel·la, nou tipus de nau, més alta i forta per la navegació per l'Atlàntic

Més informació:

<http://blogs.sapiens.cat/socialsenxarxa/2010/11/05/antecedents-i-causes-que-van-impulsar-els-descobriments-geografics-del-segle-xvi/>

DESCUBRIMIENTOS

▲ Esfera armilar

▲ Ballestilla

▲ Cuadrante

▲ Brujula

▲ Astrolabio

▲ Nocturlabio

▲ Reloj de arena

5. Índice

Sirve para señalar la posición de las estrellas. Haciendo girar la red hasta situarlo en la posición de su proyección estereográfica se puede descifrar la posición de las estrellas en un momento determinado.

4. Araña

Se usa para localizar la proyección de la trayectoria solar. La posición del sol en este círculo se puede encontrar usando un calendario para determinar la longitud en la que está el sol.

3. Red

Va colocada sobre la madre. Gira libremente para proyectar la ruta elíptica.

6. Alidada

Se usa sosteniéndola en vertical y luego se le hace rotar para establecer la distancia de una estrella avistada.

2. Tímpano

Cada una de las placas o tímpanos marcan distintas latitudes. Están grabadas con una proyección circular para representar la esfera celeste sobre el horizonte.

1. Madre

Es la placa principal que sirve de apoyo a todos los demás elementos. En su exterior lleva grabadas marcas para medir tiempo o grados.

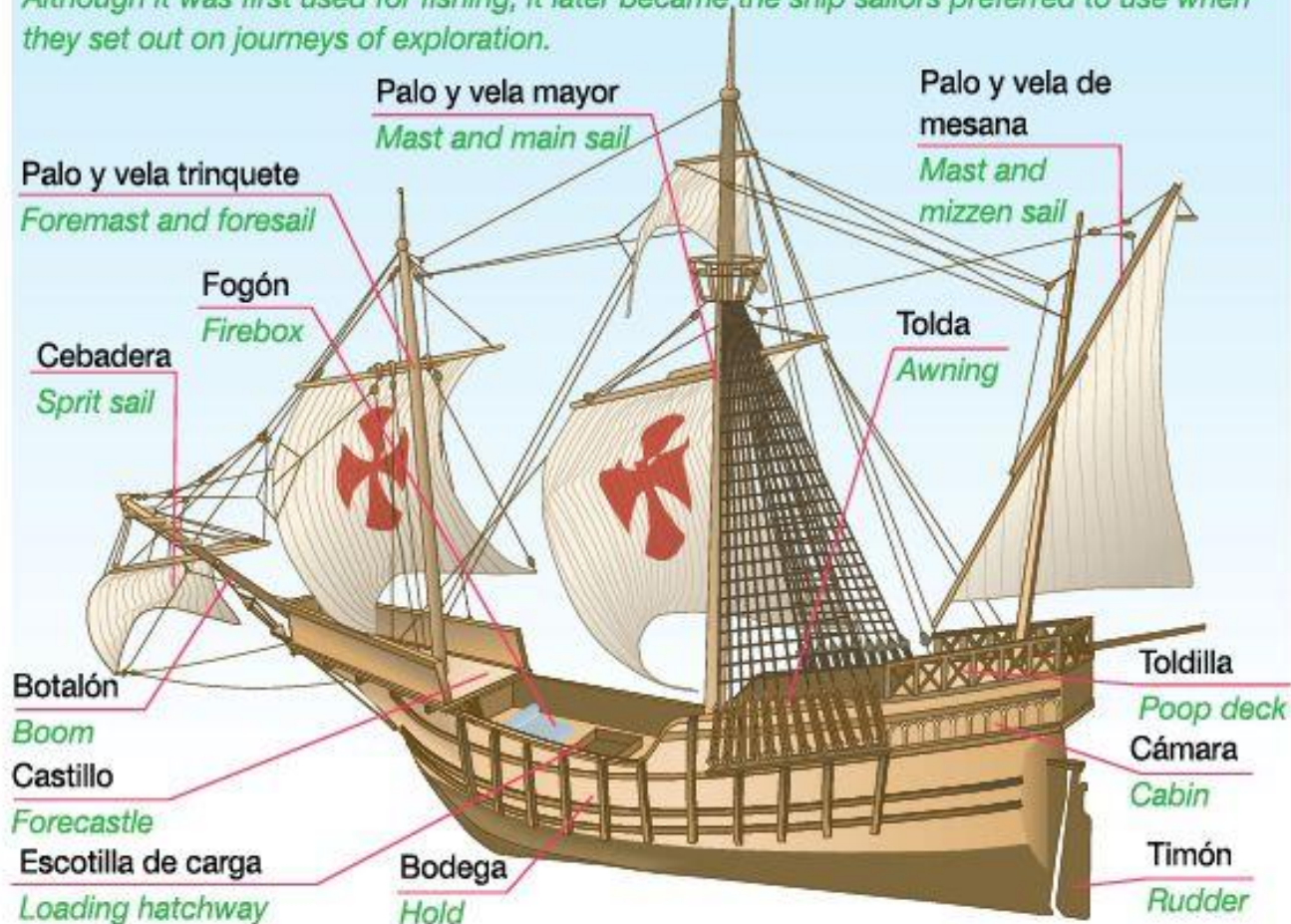

La carabela

The Caravel

Esta embarcación es un modelo nórdico que se desarrolló en Portugal a mediados del siglo XIV. Aunque en sus comienzos fue utilizada para faenas de pesca, fue la preferida de los navegantes para emprender sus exploraciones.

This ship is a Nordic model which was developed in Portugal in the mid-14th century. Although it was first used for fishing, it later became the ship sailors preferred to use when they set out on journeys of exploration.

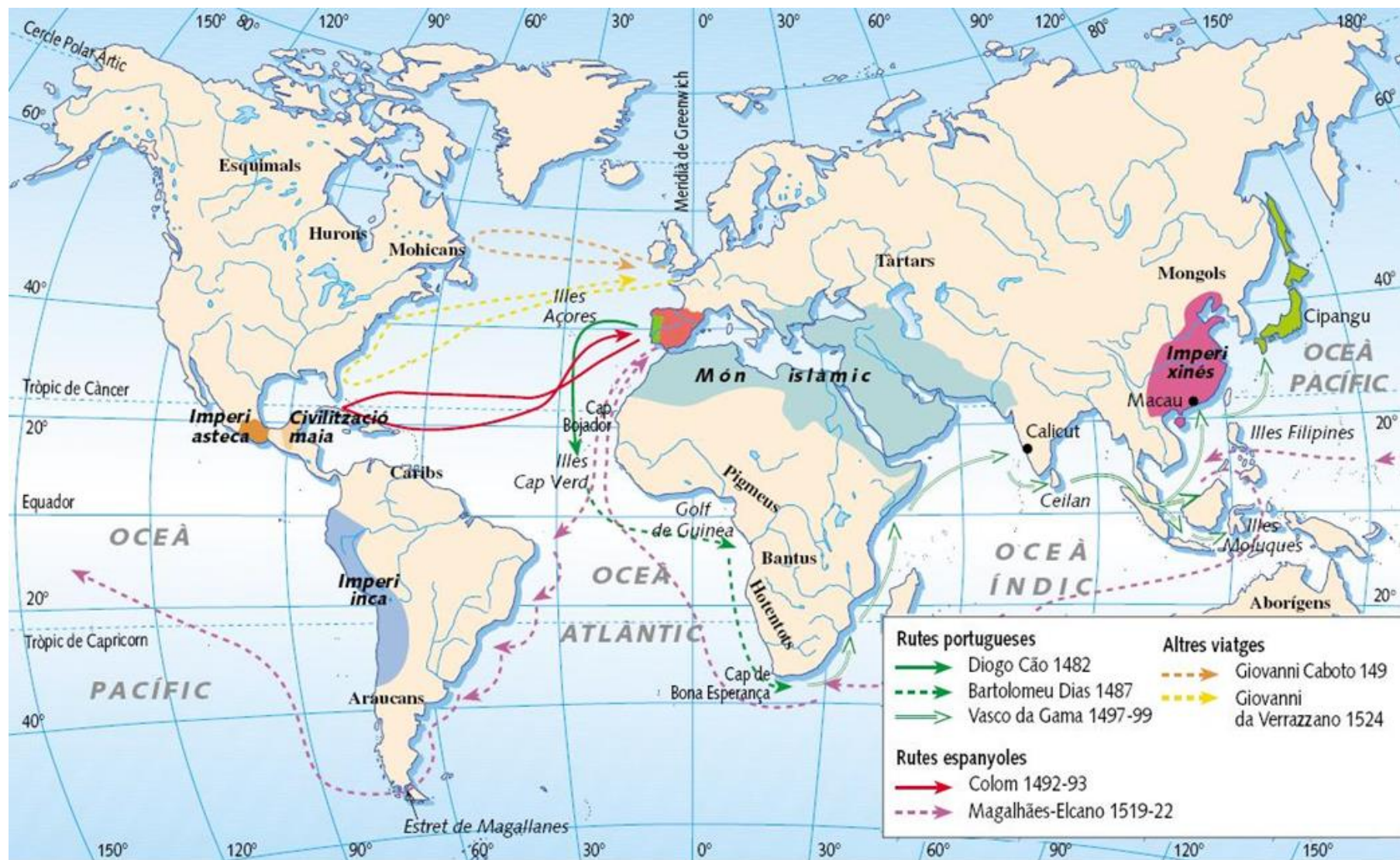

Causes...

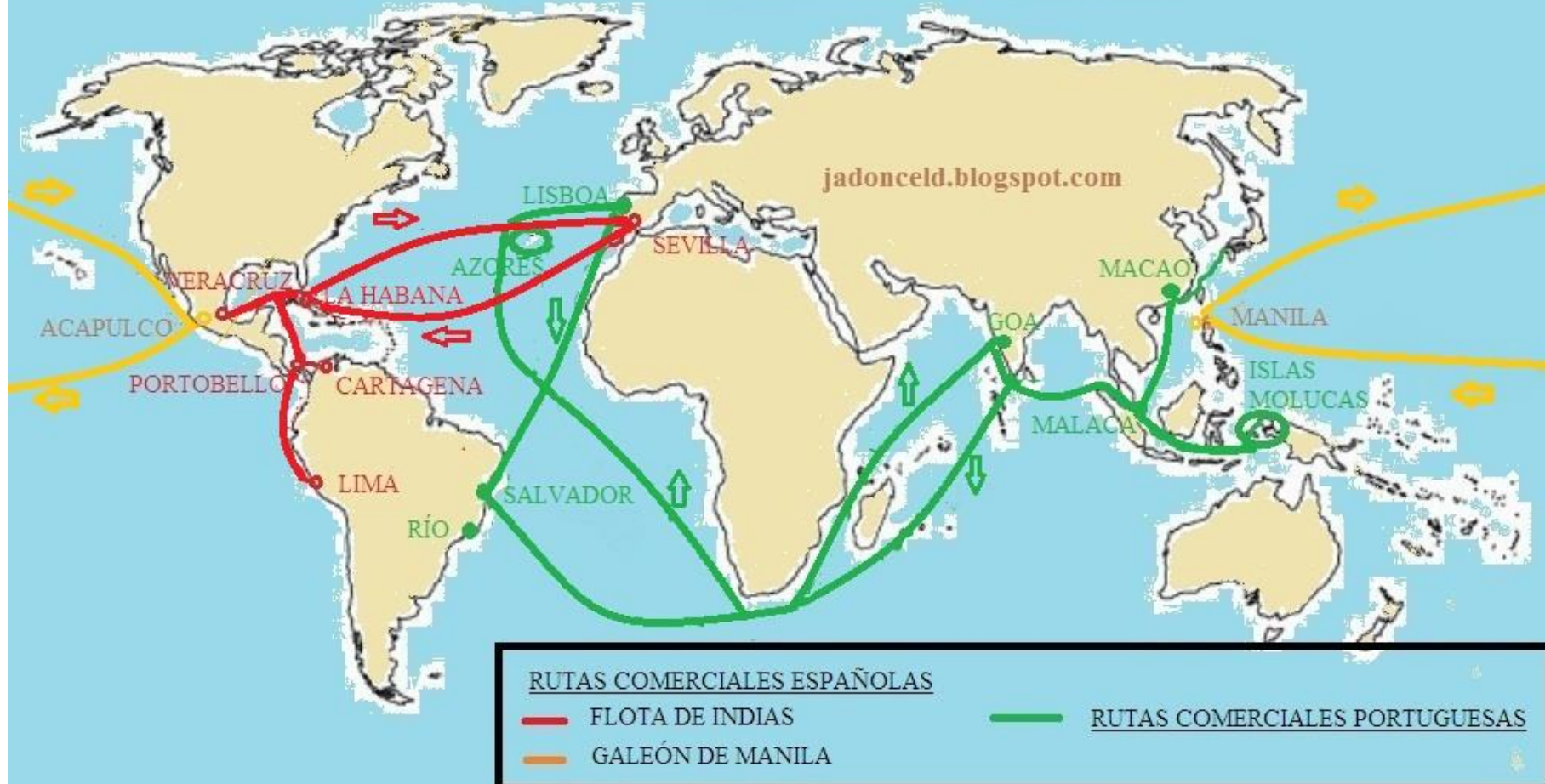
- **Immediates**

- Buscar una nova ruta cap a Orient, després de la caiguda de Constantinoble a mans del turcs al 1453 que feia impracticable la ruta de la Seda i de les Espècies tradicional
- (Corona de Castella i Aragó), final de la Reconquesta.

Rutes

RUTAS COMERCIALES EN EL SIGLO XVI Y XVII

<http://cmapspublic.ihmc.us/rid=1JSSGYNY9-1KJTF2Z-1D3X/UNIDAD%204%20CONQUISTA%20ESPA%C3%91OLA%20DE%20AMERICA.cmap>

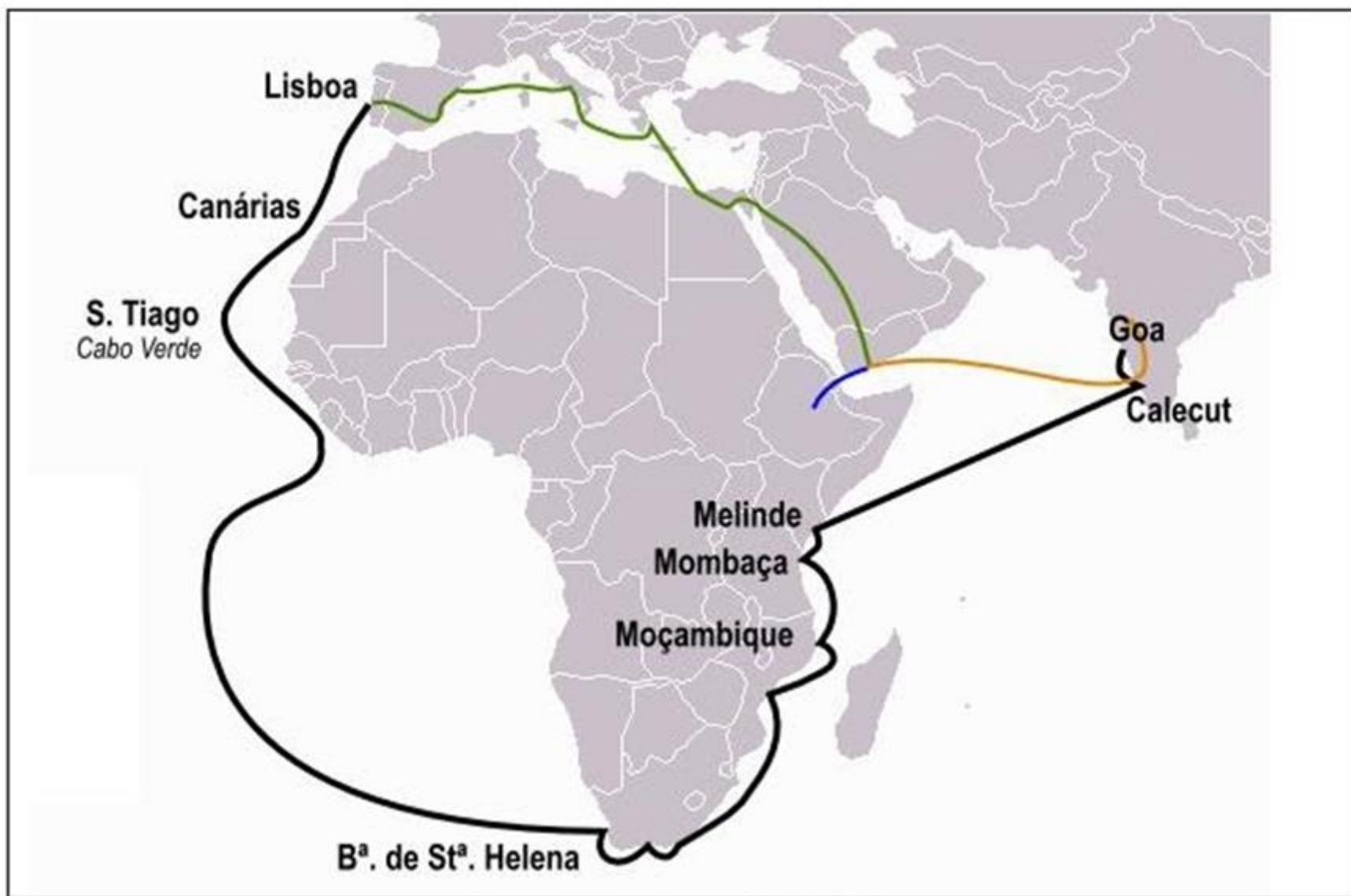
Exploració: rutes portugueses

L'infant portuguès **Enrique, el Navegant** (1394-1460), per augmentar el poder de Portugal i difondre la fe cristiana, va afavorir l'estudi científic de la navegació en l'Atlàntic i l'exploració de la costa africana. Va fundar una escola de navegació en Sagres i va contractar als millors capitans i cartògrafs. Els seus vaixells van navegar fins a les Açores, Madeira, les Illes de Cap Verd i la Costa d'Or.

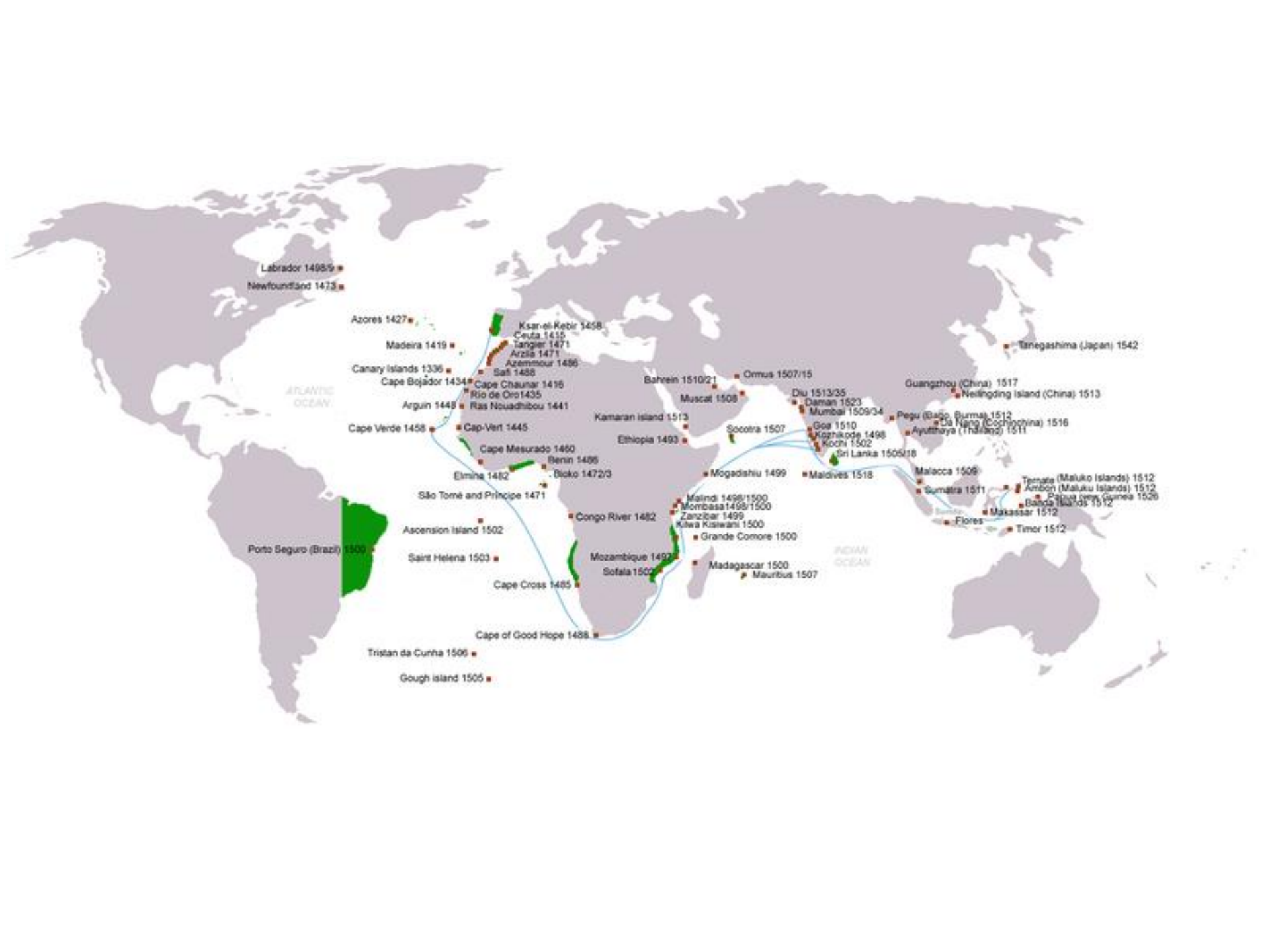
En 1487 **Bartolomé Díaz** va arribar fins a l'extrem sud d'Àfrica va passar a l'Índic, va donar el nom de Cap de les Tempestes o de Bona Esperança

Al juliol de 1497 **Vasco de Gamma** va salpar de Lisboa. Al novembre va poder vorejar el Cap, després va navegar per la costa oriental d'Àfrica cap al nord i va creuar l'Oceà Índic. Al maig de 1498 va arribar a Calicut en l'Índia, s'havia descobert una ruta marítima directa a les Índies que permetia prescindir de tots els intermediaris i trencar el monopoli dels comerciants asiàtics i italians.

Els portuguesos tenien la intenció de monopolitzar el comerç a Orient, i per a això calia expulsar de l'Índia als àrabs, establerts en diverses factories. El monopoli del comerç i la navegació portuguesa en l'oceà Índic es va mantenir fins a la seva unió amb Espanya en 1580. Un parell de dècades després, els holandesos van començar a guanyar terreny.

Ruta portuguesa a les Índies

<http://blocs.xtec.cat/siseescolafranca/files/2015/01/Edat-moderna.pdf>

Expediciones portuguesas

Bartolomé Dias alcanzó el extremo de África, al que bautizó como el Cabo de las Tormentas (1487); Vasco da Gama, el 18 de mayo de 1498 completó la travesía a la India al llegar a la ciudad de Calicut; y, Pedro Álvares Cabral, que tomó una ruta más larga que sus antecesores, convirtiéndose en el primer europeo que recorrió la costa de Brasil en abril de 1500. Desde ahí viajó hacia el este rumbo a la India, donde permaneció hasta 1501.

Rutes castellanes

- Espanya havia iniciat l'exploració d'un camí directe a l'Índia. Cristóbal Colom estava convençut que la Terra era rodona i, influït per les idees de l'astrònom florentino Toscanelli va pensar que la ruta a l'Índia per l'oest era més curta que per l'est.

Colón va guanyar el suport dels Reis Catòlics. El 3 d'agost de 1492 Colón va partir amb tres vaixells del port de Pals. El 12 d'octubre de 1492 va descobrir l'illa de Guanahani, una illa de les Bahames. Després va seguir viatge a Cuba i Hispaniola (Haití) i va tornar triomfant a Espanya. En tres viatges posteriors va explorar gran part de les Antilles i les costes de Veneçuela i d'Amèrica Central. Convençut que havia descobert el camí de l'oest, va donar a les terres descobertes el nom d'Índies.

Rutes castellanes

En 1499, Alonso de Ojeda va sortir del port de Cadis, al costat del cartògraf Juan de la Cosa i a Amerigo Vespucci qui posteriorment assenyalaria que les terres descobertes no estaven a Orient, sinó que es tractava d'un nou continent.

L'expedició d'Ojeda va arribar a la costa nord-est d'Amèrica del Sud, va descobrir el riu Dolç (actual Essequibo, a Guyana), el delta de l'Orinoco i Trinidad, illa que havia sigut albirada per Colón.

En 1499, va salpar l'expedició de Vicente Yáñez Pinzón que va descobrir el riu Amazones.

En 1513, Núñez de Balboa va travessar l'istme de Panamà i va albirar el Mar del Sud, que després Magallanes rebatejaria com a oceà Pacífic.

En 1516, Juan Díaz de Solís va descobrir el riu de la Plata.

En 1517, Francisco Hernández de Córdoba va recórrer les costes de la península de Yucatán i el golf de Mèxic.

Rutes castellanes

- El 20 de setembre de 1519 va salpar del port de Sanlúcar de Barrameda l'expedició del portuguès Fernando de Magallanes, amb l'objectiu de fer un volt al món. A la costa atlàntica d'Amèrica del Sud, les seves naus van arribar a la zona que van denominar Patagònia. L'1 de novembre de 1520 es van trobar amb un ampli braç de mar, que posteriorment seria conegut com a Estret de Magallanes. Després de la seva exploració, van arribar novament a mar obert. Es tractava d'un oceà molt tranquil en relació a l'Atlàntic, per la qual cosa ho van denominar Pacífic.

Després de diversos mesos de navegació, van descobrir les illes Mariannes i Filipines, on Magallanes va ser assassinat pels aborígens (1521). Solament una de les cinc naus que van iniciar el viatge, la Victòria, capitanejada per Juan Sebastián Elcano, va arribar a Espanya, el 6 de setembre de 1522. Finalment, s'havia confirmat que la Terra és redona.

El navegant espanyol més destacat en l'exploració d'Amèrica del Nord va ser Hernando de Soto (1500-1542), qui va recórrer el riu Mississipí, pel que sembla fins al riu Ohio, trobant-se amb un territori pobre i despoblat, en el qual solament es veien grans rajades de búfals...

- Primer viaje, 1492-1493
- Segundo viaje, 1493-1496
- Tercer viaje, 1498-1500
- Cuarto viaje, 1502-1504

Divisió del món

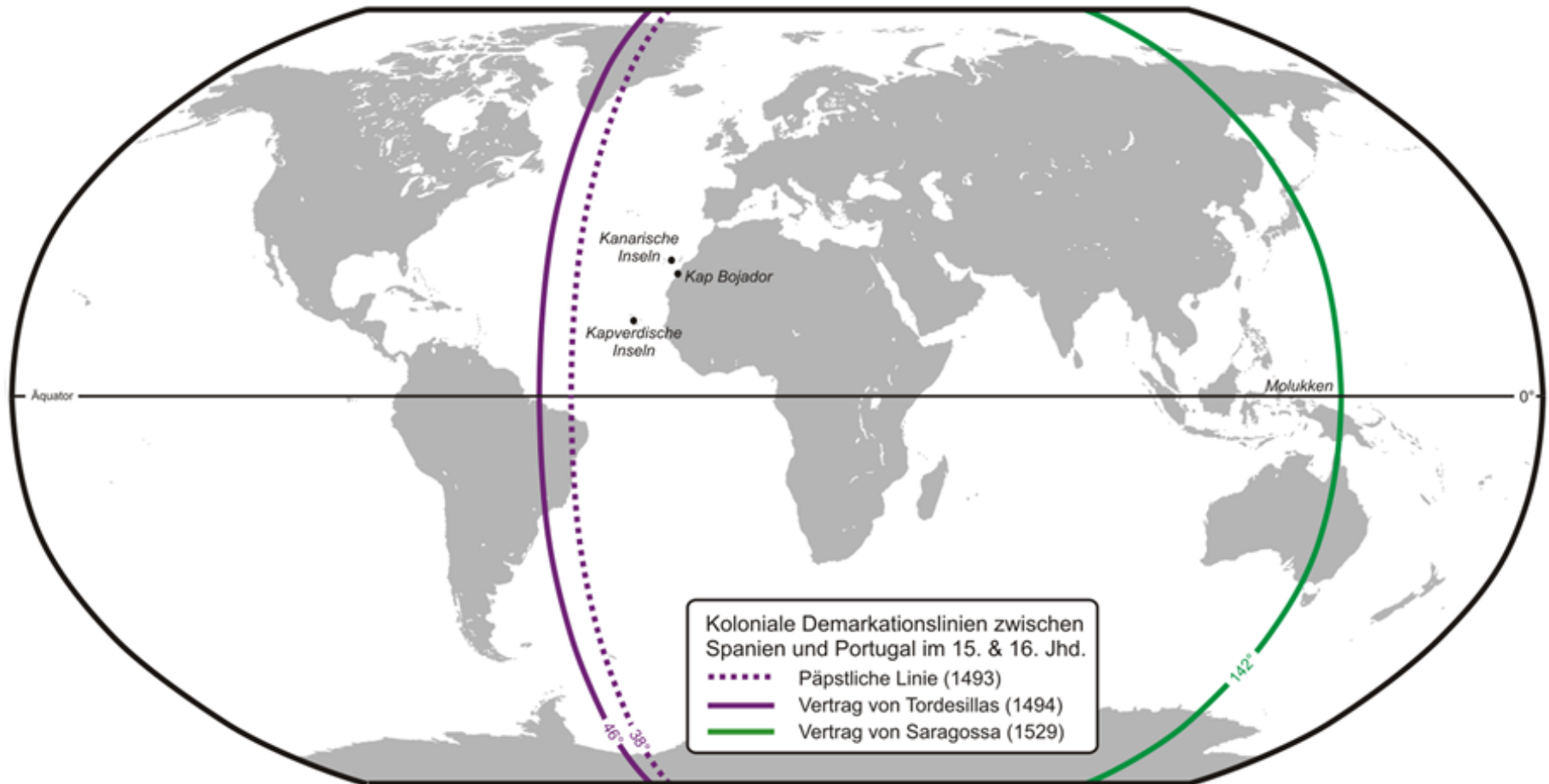
En 1494 Espanya i Portugal van signar el Tractat de Tordesillas en el qual es va traçar una línia de demarcació de pol a pol fixada a 370 lligües a l'oest de les illes de Cap Verd (48º oest de Greenwich).

El món va quedar dividit en dos hemisferis: Occident per a Espanya, Orient para Portugal. Com a exploracions posteriors demostrarien que l'extrem oriental de Sud-amèrica quedava a l'est de la línia de demarcació, Brasil arribaria a ser portuguès. A Àsia, d'altra banda, les illes Filipines passarien a ser possessió espanyola.

Els viatges exploratoris van culminar en l'expedició d'Hernando de Magallanes/ Elcano que per primera vegada va donar la volta al món

Mapa del Tractat de Tordesillas

Tractat de Tordesillas i tractat de Saragossa / via:
http://es.wikipedia.org/wiki/Tratado_de_Zaragoza

